

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.6.5.
COM(2019) 507 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Írország 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2019. évi stabilitási programját

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Írország 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2019. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) A Bizottság 2018. november 21-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2019. évi európai szemeszterét. Kellő figyelmet fordított az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérére. Az Európai Tanács 2019. március 21-én jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2018. november 21-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Írországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott, amelyet az Európai Tanács 2019. március 21-én

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

jóváhagyott. A Tanács 2019. április 9-én elfogadta az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást (a továbbiakban: az euróövezetre vonatkozó ajánlás).

- (2) Mivel Írország pénzneme az euró, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságainak szoros összefonódására, Írországnak gondoskodnia kell arról, hogy teljeskörűen és megfelelő időben végrehajtsa az euróövezetre vonatkozó ajánlást, melyet az alábbi 1. és 3. ajánlás tükröz. Mindenekelőtt a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitikának a meghatározott területekre történő összpontosítása, valamint adóintézkedések bevezetése fogja elősegíteni a beruházások támogatására, az államháztartás javítására és az agresszív adótervezés elleni küzdelemre irányuló második euróövezeti ajánlás teljesítését.
- (3) Az Írországra vonatkozó 2019. évi országjelentést³ 2019. február 27-én tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2018. július 13-án elfogadott országspecifikus ajánlások és az előző években Írországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzéseinek megvalósítása terén Írország által elért eredményeket. Az országjelentés emellett magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is, amelynek eredményeit szintén 2019. február 27-én tették közzé⁴. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Írországból makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Különösen az állami és a magánszektor nagy adósságállománya és a nettó külső kötelezettségállomány teszi Írországot kiszolgáltatottá a kedvezőtlen sokkhatásokkal szemben, ugyanakkor a folyamatváltozók tovább javultak. Jóllehet a magánszektor adósságállománya még mindig magas, a gazdasági növekedés elősegíti a magánszektor hitelállomány-csökkentését. A multinacionális vállalatok tevékenysége továbbra is befolyásolja a vállalati adósságot. A háztartások adósságállománya nagy vonalakban összhangban áll az alapvető gazdasági tényezőkkel, bár az a rendelkezésre álló jövedelemmel összehasonlítva magas. Az államadósság az előrejelzések szerint csökkenő pályán marad, miközben a hiány közelít a kiegyensúlyozott pozícióhoz. A lakásárak évek óta gyors ütemben nőnek, de a közelmúltban ez a tendencia lelassult. A lakásárak alakulását nagy mértékben befolyásolja a kínálat szűkössége, és nincs egyértelmű bizonyíték a túlértékeltségre. A nemteljesítő hitelek állománya – bár továbbra is magas – tovább csökkent, jóllehet a hosszú távú hátralékok üteme lassabb ütemben mérséklődik.
- (4) Írország 2019. április 17-én benyújtotta 2019. évi nemzeti reformprogramját, 2019. április 29-én pedig 2019. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (5) A 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében

³ SWD(2019) 1006 final.

⁴ COM(2019) 150 final.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést⁶.

- (6) Írország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához és az adósságszabály hatálya alá tartozik. A kormány a 2019. évi stabilitási programjában azt vetíti előre, hogy 2019-ben az államháztartási egyenleg a GDP 0,2 %-ra javul, majd ezt követően fokozatosan tovább javulva 2023-ban eléri a GDP 1,3 %-át. Az újraszámított strukturális egyenleg⁷ alapján a GDP 0,5 %-ának megfelelő strukturális hiányként meghatározott középtávú költségvetési cél a tervek szerint 2020-ban megvalósul. A stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2019-ben várhatóan 61,1 %-ra esik vissza, majd további csökkenést követően 2023-ban 51,6 % lesz. A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. Ugyanakkor 2020-tól kezdődően a tervezett hiánycélok elérésének támogatásához szükséges intézkedések nincsenek kellőképpen kidolgozva.
- (7) A 2018. július 13-i tanácsi ajánlás szerint Írországnak 2019-ben el kell érnie a középtávú költségvetési célt. Ez alapján a nettó elsődleges államháztartási kiadások⁸ nominális növekedési rátája 2019-ben legfeljebb 7,0 % lehet, ami a strukturális egyenleg a GDP 0,3 %-ának megfelelő mértékű megengedett romlásának felel meg. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése alapján Írország 2019-ben várhatóan eleget tesz a javasolt költségvetési kiigazításnak.
- (8) 2020-ban Írországnak el kell érnie középtávú költségvetési célját. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése alapján ez a nettó elsődleges államháztartási kiadások legfeljebb 3,7 %-os nominális növekedésével van összhangban⁹, ami GDP-arányosan 0,7 %-os éves strukturális kiigazításnak felel meg. Írország az előrejelzés szerint eléri a középtávú költségvetési célt. Az államadósság az előrejelzés szerint stabil csökkenő pályán marad, biztosítva az adósságnak az adósságszabály előírásait meghaladó mértékű csökkenését. Összességében a Tanács véleménye az, hogy Írország várhatóan 2019-ben és 2020-ban meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek. Tekintettel a GDP és a belföldi kibocsátás írországi mérésének különbségére és a GDP-arányos államadósság-rátára ezzel összefüggésben gyakorolt hatásra, az ír gazdasági ciklus jelenlegi feltételeire és a megnövekedett külső

⁶ COM(2014) 494 final.

⁷ A Bizottság által a közös módszertannak megfelelően újraszámított, egyszeri és ideiglenes intézkedésektől mentes, ciklikusan kiigazított egyenleg.

⁸ A nettó elsődleges államháztartási kiadás a teljes államháztartási kiadás, a következők kivételével: kamatkifizetések, az uniós programokra fordított azon kiadások, amelyeket teljes mértékben ellentételeznek az uniós alapokból származó bevételek, valamint az álláskeresői járadékokra fordított kiadások nem diszkrecionális változásai. A hazai finanszírozású bruttó állóeszköz-felhalmozás négyéves időszakra van szétterítve. A diszkrecionális bevételi intézkedéseket, illetve a törvényben előírt bevételnövelést figyelembe veszik, a bevételi és a kiadási oldalon végrehajtott egyszeri intézkedéseket pedig nettósítják. A kiadási referenciaérték Írország esetében egy, a potenciális növekedés 10 éves referenciárátájának torzulását kijavító kiigazítást tükröz, amely torzulás oka a reál-GDP kivételesen magas 2015. évi növekedése volt. Az ír hatóságok által a 2017. évi költségvetési számítások során alkalmazott módszert követve a Bizottság a 2014-es és 2016-os potenciális növekedési ráták átlagával számolt.

⁹ 2019-hez hasonlóan a kiadási referenciaérték egy, a potenciális növekedés 10 éves referenciárátájának torzulását kijavító kiigazítást tükröz, amely torzulás oka a reál-GDP kivételesen magas 2015. évi növekedése volt.

kockázatokra, fontos lenne a többletbevételeket az államadósság arányának további csökkentésére használni.

- (9) A kibocsátás erőteljes növekedése nyomán tovább javult az államháztartás helyzete, bár továbbra is fennállnak a bevételek ingadozásával kapcsolatos kockázatok, és maradt még tennivaló annak érdekében, hogy a bevételek ellenállóbbak legyenek a gazdasági ingadozásokkal és sokkhatásokkal szemben. Az adókiadások körének és számának korlátozása, illetve az adóbázis kiszélesítése javítaná a bevételek stabilitását a gazdaság ingadozásaival szemben. Míg Írország növelte az idegenforgalmi tevékenységekre vonatkozó alacsonyabb hozzáadottértékadó-kulcsot, néhány közelmúltbeli adóügyi intézkedés a csökkentésekre és a mentességekre összpontosított. Ezen túlmenően Írország további lépéseket tehet annak érdekében, hogy az adórendszert a környezetvédelmi célkitűzések támogatásának szolgálatába állítsa. Ezen erőfeszítések közé tartozhat a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának csökkentése, valamint erősebb árjelzés a befektetők számára a szén-dioxid-adó következő évtizedre vonatkozó emelésének ütemezésére irányuló kötelezettségvállalás révén.
- (10) Ahogy azt a 2019. évi euróövezeti ajánlás is elismeri, az agresszív adótervezés elleni küzdelem elengedhetetlen a hatékonyabb és méltányosabb adórendszer kialakításához. Az adózók agresszív adótervezési stratégiáinak a tagállamok között átgűrűző hatásai az uniós jogszabályokat kiegészítő, koordinált fellépést kívánnak meg a nemzeti szakpolitikák részéről. Írország intézkedéseket hozott az agresszív adótervezés ellen, de az osztalék- és jogdíjfizetések magas (GDP-arányos) szintje azt jelzi, hogy egyes vállalatok agresszív adótervezést alkalmazva kihasználják az írországi adószabályokat. Az Írországban működő vállalkozások által külföldre (azaz az Unióban rezidens adóalanyok által harmadik országban rezidens adóalanyok számára) utalt osztalék- és jogdíjfizetésekre vonatkozó forrásadó korlátozott alkalmazása miatt e kifizetések teljes mértékben adóztatlanok maradhatnak, amennyiben a kedvezményezett joghatóságában nem adókötelesek.
- (11) Nem szűntek meg a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságával kapcsolatos, az előregedés költségeivel összefüggő kockázatok. Az egészségügyre fordított kiadások az előrejelzések szerint a 2016. évi, a GDP 4,1 %-át kitevő szintről 2070-re 5,1 %-ra emelkednek, míg a csúcsot (5,2 %) 2063-ban érik el. Annak ellenére, hogy Írországban az egészségügyi rendszer egyes területei jól működnek vagy javultak, a rendszer nem hatékony, nehezen tudja kielégíteni a keresletet, és nem biztosít összehangolt, integrált ellátást. Az egyre fokozódó kereslet okozta nyomás csillapítása érdekében az ír kormány jóváhagyta a Sláintecare végrehajtási stratégiát, és létrehozta a Sláintecare program végrehajtási hivatalát, amelynek feladata az ír egészségügyi és szociális ellátási szolgáltatások átfogó reformja és korszerűsítése a következő 10 évben. A tervezett reform hiteles jövőképet képvisel ahhoz, hogy az egészségügyi rendszert egyetemesen hozzáférhetővé és fenntarthatóvá tegye, megfeleljen a népesség előregedése és a közösségi ellátás felé történő elmozdulás követelményeinek, nagyobb hangsúlyt fektetve a megelőzésre. Ez valószínűleg kedvező hatást gyakorol majd a sürgősségi ellátás igénybevételének csökkentésére és ezáltal az egészségügyi ellátás költséghatékonyabbá tételére. A végrehajtást azonban hátráltatja az, hogy az egészségügyi rendszer nehezen tud megbirkózni a kettős egészségbiztosítási piaccal, és nehézséget okoz saját költségvetésének, teljesítményének és munkaerejének hatékony kezelése rövid távon. A rövid távú költségeket is vissza kell szorítani ahhoz, hogy hosszú távon megvalósuljon a Sláintecare képviselte elképzelés.

- (12) Az állami nyugdíjakra fordított kiadások visszafogására irányuló korábbi kormányzati erőfeszítések ellenére a nyugdíjrendszer általános hiánya hosszú távon várhatóan jelentősen nőni fog, mivel a nyugdíjkiadások a 2016. évi, a GDP 5 %-ának megfelelő szintről 2070-re 6,6 %-ra nőnek, és 2053-ban érik el a csúcst (7,5 %). A nyugdíjreformra vonatkozóan előterjesztett ütemterv teljes körű és kellő időben történő végrehajtása kulcsfontosságú az ír nyugdíjrendszer költségvetési fenntarthatóságának javításához.
- (13) A készségekbe, az oktatásba és a képzésbe, valamint a társadalmi befogadásba történő beruházások növelése elengedhetetlen Írország termelékenységének és hosszú távú inkluzív növekedésének javításához. A szűkülő munkaerőpiac és a kialakuló készséghiány, valamint egyes ágazatokban a kereslet és a kínálat közötti eltérés miatt erőfeszítéseket kell tenni a potenciális munkavállalók inaktív csoportjainak megszólítása, valamint az elégtelen humán erőforrásba való beruházás érdekében. További erőfeszítések szükségesek a továbbképzés ösztönzése és az oktatási tantervek és a szakképzés munkaerőpiaci igényekhez való jobb hozzáigazítása érdekében. Az alapszintű digitális készségekkel rendelkező munkaerő alacsony aránya további beruházásokat tesz szükségessé a felnőtt munkaerő munkahelyi képzése és továbbképzése terén. A színvonalas és megfizethető gyermekgondozáshoz való hozzáférésbe és a nemzeti gyermekgondozási rendszer megvalósításába történő beruházás hozzá fog járulni a nők meglehetősen alacsony foglalkoztatási arányának növeléséhez. A fogyatékkal élők munkaerőpiaci részvételi aránya Európában a legalacsonyabbak közé tartozik. Az alacsony munkaintenzitású háztartásokban élő személyek száma továbbra is az egyik legmagasabb az EU-ban, ami azt jelzi, hogy további tennivalók szükségesek az e csoport támogatását célzó integráltabb és célzottabb aktiválási stratégiák kialakításához.
- (14) A gazdasági visszaesést követő években lecsökkent a beruházások szintje, ami máig érezteti hatását abban, hogy nem áll kellő mennyiségben rendelkezésre megfizethető és szociális lakhatás, megfelelő infrastruktúra a tiszta közlekedés, a tiszta energia, a vízszolgáltatás és szupergyors széles sávú hálózat területén, ami akadályokat gördít az üzleti beruházások elé. Ezenkívül az elmúlt 5 évben jelentősen nőtt a közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás. A jobb infrastruktúra – a területrendezéssel együtt – döntő szerepet játszhat a lakáskínálat javításában, a magánberuházások növelésében, a termelékenység növekedésének fellendítésében és a kiegyensúlyozott regionális gazdasági fejlődés biztosításában. Az időtálló összekapcsolhatóság és a megfelelő digitális készségek továbbra is elengedhetetlenek ahhoz, hogy a belföldi vállalkozások hatékonyan hasznosíthassák a digitális technológiát, és virágzó belföldi információs és kommunikációs technológiai ágazat jöjjön létre. Továbbra is jelentős kihívásokkal kell szembenézni a szupergyors széles sávú hálózathoz való hozzáférés terén, különösen a vidéki területeken. A tiszta energiákat, a tiszta tömegközlekedést és a vízszolgáltatásokat támogató infrastrukturális beruházások arányának növelése, valamint a dekarbonizációval, az energiahatékonysággal, a megújuló energiával és a körforgásos gazdasággal kapcsolatos fokozott erőfeszítések elősegítenék Írország átmenetét az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és környezeti szempontból ellenálló gazdaság felé.
- (15) Bár a nemzeti fejlesztési terv elindítása végső soron további alapvető infrastruktúra biztosítását eredményezheti, az építőipari ágazat gyenge kapacitása akadályt jelenthet a terv megfelelő időben történő teljesítése szempontjából. Ezen túlmenően az Írországot a kontinentális Európával összekötő tengeri közlekedési útvonalak és energiahálózatok diverzifikálása növelheti a gazdaság külső sokkhatásokkal szembeni

ellenálló képességét. Írország mindeddig nem függetlenítette gazdasági növekedését az üvegházhatást okozó gázok és légszennyező anyagok kibocsátásától. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás folyamatosan nőtt, különösen a közlekedés, a mezőgazdaság, az energia és az épített környezet tekintetében. Ezen a területen nem történt előrelépés, ami megnehezíti majd, hogy Írország teljesítse uniós kötelezettségeit, és a jövőbeli fellépések költségeit is növeli.

- (16) A növekvő kereslettel párosuló tartósan szűkös kínálat következtében az ingatlanárak továbbra is nőnek. Bár az árak 2017-ben nem tűntek túlértékeltnek, az ingatlanok megfizethetősége kezd problematikusvá válni. A szűkös kínálat a szociális lakásokat is érinti, mivel az elmúlt évtizedben a beruházások mértéke elégtelen volt, és túl kevés lakás épült. Bár az éves kereslet a becslések szerint mintegy 72 000 lakásra tehető, 2019-ben a tervek szerint csak 10 000 lakás készül el. A tervek szerint további 17 000 személy részesül a „Housing Assistance Payment” vagy a „Rental Accommodation Scheme” elnevezésű írországi lakhatási támogatási programban, ez azonban annak kockázatát vonja maga után, hogy a magánbérleti piacon – ahol a kínálat már most is korlátozott – a bérleti díjak tovább nőnek. A szociális lakások nagy része – különösen a dublini térségben – nincs kihasználva, részben az elavult hagyatéki gyakorlatok miatt. A helyzetet tovább súlyosbítja a szociális lakhatás típusainak nem megfelelő összetétele, valamint a megfizethető árú és költséghatékonyan bérelhető lakások rendkívül korlátozott száma. Ennek hatására folyamatosan emelkedett a sürgősségi szálláshelyeken élő emberek és családok száma, és a hajléktalanság szintje 2019 februárjában új csúcsot ért el.
- (17) A belföldi vállalkozások innovációvezérelt termelékenységének előmozdítása kulcsfontosságú az ország erőteljesebb és ellenálló termelékenység-növekedésének támogatása érdekében. Az üzleti kutatási és fejlesztési kiadások folyamatosan növekednek, de továbbra is az uniós átlag alatt maradnak, és nagyrészt a külföldi tulajdonú vállalkozásokra koncentrálnak. Az ír kis- és középvállalkozások hatékonyabb támogatása érdekében további erőfeszítés szükséges az innovációs politikák megfelelőbb alkalmazására. Az írországi kutatás-fejlesztéshez nyújtott állami támogatás fő eszköze továbbra is a közvetett támogatás (azaz adójóváírás) (a teljes állami támogatás 80 %-a). A multinacionális vállalatok és a belföldi cégek közötti szorosabb kapcsolatok elősegíthetik, hogy az innováció a gazdaság egészére kiterjedjen. Emellett a vállalkozások és az állami kutatóközpontok közötti szorosabb együttműködés az innovációs potenciált is növelné.
- (18) Bár az állami kutatás-fejlesztés alacsony szintje továbbra is aggodalomra ad okot (a GDP 1,05 %-a a 2 %-os uniós átlaghoz képest), a nemrégiben elfogadott, „Future Jobs Ireland 2019” című foglalkoztatáspolitikai program ígéretes keretet biztosít az innováció és a technológiai változások ösztönzéséhez és a kis- és középvállalkozások termelékenységének javításához. Teljes körű végrehajtása azonban a kutatásra és innovációra fordított közkiadások jelentős növelésétől és a közelmúltban elfogadott program konkrét szakpolitikai intézkedésekké történő átalakításától függ. Jelenlegi formájában az intézkedések ezen ambíciózus listája még mindig nem tartalmaz fontos részleteket és pontos végrehajtási határidőket. Például a 2019-ben megvalósítandó fellépések esetében nem határoztak meg olyan intézkedéseket, amelyek a hosszú távú tőkebefektetések rendelkezésre állását hivatottak növelni annak érdekében, hogy támogassák a belföldi vállalatokat üzleti tevékenységük fellendítésében; a kis- és középvállalkozások új technológiákba történő beruházásait ösztönző szakpolitikai intézkedéscsomag az adójóváírást és a nem adójellegű ösztönzőket egyaránt magában foglalja, de az intézkedések relatív nagyságrendje egyelőre ismeretlen. Bár a stratégia

elismeri a széles sávú infrastruktúra jelentőségét a termelékenység szempontjából, a tervek között nem szerepelnek olyan konkrét fellépések és célkitűzések, amelyek az Írország és a többi uniós ország közötti jelentős különbségek áthidalására irányulnának az „Európa 2025” gigabit alapú társadalomra vonatkozó célkitűzéseinek megfelelő, időálló széles sávú hálózatok kiépítése során.

- (19) Az írországi regionális különbségek jelentősek, és az elmúlt évtizedben nőttek. Írországban az egy főre jutó GDP tekintetében a regionális gazdasági egyenlőtlenség aránya más uniós országokhoz képest meglehetősen magas. 2000 és 2016 között az egy főre jutó GDP a déli és keleti régióban 74 %-kal nőtt, ez 63 százalékponttal nagyobb volt, mint a határ menti, közép-írországi és nyugati régióban, és e növekedés 2012 után felgyorsult. 2016-ra a déli és keleti régióban az egy főre jutó GDP 2,6-szor magasabb volt, mint a határ menti, közép-írországi és nyugati régióban. A dublini térség, ahol Írország népességének 40 %-a él, 2000–2016 között 62 százalékponttal járult hozzá a GDP növekedéséhez.
- (20) A vállalkozások előtt álló szabályozási akadályok (különösen egyes, a kereskedelmi ingatlanokkal és a jogi szolgáltatásokkal kapcsolatos szabályozások) kedvezőtlenül érintik a cégek piacra való belépését és piacról való kilépését, és ezáltal a belföldi cégek termelékenységét. A kiskereskedelmi piacokra való belépés akadályai kihívást jelentenek. Írország azon öt ország közé tartozik, amely a legtöbb eljárási követelményt írja elő a kiskereskedelmi egységek létrehozására vonatkozóan. A kiskereskedők olyan eljárási akadályokkal szembesülnek, amelyek késleltetik új üzletek megnyitását és növelik annak költségeit, ami negatív hatással lehet a piac szerkezetére és dinamikájára.
- (21) A jogi szolgáltatások szabályozásáról szóló új törvény végrehajtása még nem valósult meg, mivel a szabályok bevezetése továbbra is jelentős késedelmeket szenved, jóllehet az előkészítő konzultációk folyamatban vannak. Továbbra is bizonytalanok a lehetőségek annak tekintetében, hogy vitás ügyekben legyen-e engedélyezhető közvetlen szakmai hozzáférés biztosítása az ügyvédek számára, valamint azzal kapcsolatban, hogy a jogi személyek a jogi gyakorlatok valamennyi típusában partnerekké válhassanak. Ugyanakkor a multidiszciplináris gyakorlatokra vonatkozó, túlságosan összetett működési és irányítási szabályok kerülendők. A konkrét céldátumhoz nem köthető reformok ambíciózus végrehajtása kiemelt fontosságú. A „Future Jobs Ireland 2019” foglalkoztatáspolitikai program 2.3. célkitűzése a jogi szolgáltatások költségeivel kapcsolatos problémák megoldását célozza, de a 2019-re vonatkozó egyetlen teljesítendő cél feltételes jellegű, és a megvalósítás céldátuma nincs egyértelműen meghatározva. E reform végrehajtásának késedelve hozzájárul a jogi szolgáltatások magas költségeihez Írországban, ami a vállalkozások – különösen a kis- és középvállalkozások – és a magánszemélyek számára egyaránt kedvezőtlen. Mivel a jogi szolgáltatások fontos hozzájárulást biztosítanak az egyéb üzleti szolgáltatások számára, az ágazatra érvényes korlátozások magasan tartják egyéb szolgáltatások (pl. a biztosítások) költségeit.
- (22) A nemteljesítő hitelek aránya tovább csökkent, és 2018 harmadik negyedévéig az év során 3,4 százalékponttal, 7,8 %-ra esett vissza. A bankok jó úton haladnak csökkentési céljaik teljesítése felé; e folyamatot portfólióértékesítések, szerkezetátalakítási erőfeszítések és az emelkedő ingatlanárak támogatják. A jelzáloghitelek hosszú távú (az esedékességet több mint 2 évvel meghaladó) hátralékai továbbra is viszonylag magasak; ez hozzájárul ahhoz, hogy a nemteljesítő hitelek aránya továbbra is meghaladja az euróövezeti átlagot. A nemteljesítő hitelek társadalmi és gazdasági hatásának kezelése érdekében – többek között a kiszolgáltatott

háztartások tekintetében – számos kezdeményezést és törvényjavaslatot terjesztettek elő, mint például azt a törvényt, amely csak hozzájárulás esetén teszi lehetővé az értékesítést. A hitelnyilvántartás 2018-ban vált teljes mértékben működőképpé a fogyasztói hitelek tekintetében, és döntő fontosságú lesz annak értékelése során, hogy a hitelfelvevők képesek-e az adósságszolgálatra. A hátralékok rendezésére szolgáló lehetőségek tekintetében továbbra is korlátozott a fizetéseképtelenségi eljárások, valamint a peres vagy peren kívüli opciók igénybevételeének lehetősége. Továbbra is kihívást jelent és folyamatos nyomon követést igényel a jelzáloghitelek hosszú távú hátralékainak további, oly módon megvalósítandó csökkentése, amely épít a kiszolgáltató háztartások számára indított kezdeményezésekre, ugyanakkor nem gördít indokolatlan akadályokat a nemteljesítő hitelek kezelése elé.

- (23) A 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó uniós alapok programozása hozzájárulhat az ajánlásokban azonosított egyes hiányosságok kezeléséhez, különösen az országjelentés¹⁰ D. mellékletében ismertetett területeken. Ez lehetővé tenné Írország számára, hogy az azonosított ágazatok tekintetében a lehető legoptimálisabban használja fel az említett alapokat, a regionális különbségeket is figyelembe véve.
- (24) A 2019. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte Írország gazdaságpolitikáját, és az elemzést közzétette a 2019. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2019. évi stabilitási programot és a 2019. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Írországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Figyelembe vette nemcsak azoknak Írország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (25) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi konvergenciaprogramot, és azt a véleményt fogalmazta meg, hogy Írország várhatóan megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.
- (26) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi nemzeti reformprogramot és a 2019. évi stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1–3. ajánlás tükrözi,

AJÁNLJA, hogy Írország 2019-ben és 2020-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2020-ban teljesítse középtávú költségvetési célját. A többletbevételeket használja fel az államadósság-ráta csökkentésére. Korlátozza az adókiadások körét és számát, és szélesítse ki az adóbázist. Továbbra is foglalkozzon az adórendszer azon jellemzőivel, amelyek elősegíthetik az agresszív adótervezést, és fordítson különös figyelmet a külföldre irányuló kifizetésekre. Kezelje az előregedéssel kapcsolatos kiadások várható növekedését azáltal, hogy költséghatékonyabbá teszi az egészségügyi rendszert, és teljes mértékben végrehajtja a nyugdíjreformra vonatkozó terveket.
2. Biztosítson személyre szabott, aktív integrációs támogatást és segítse elő a továbbképzést, különösen a kiszolgáltató helyzetben lévő csoportok és az alacsony

¹⁰ SWD(2019) 1006 final.

munkaintenzitású háztartásokban élő személyek számára. Növelje a megfizethető és minőségi gyermekgondozáshoz való hozzáférést.

3. Állítsa a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika középpontjába az alacsony szén-dioxid-kibocsátást és az energetikai átmenetet, az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését, a fenntartható közlekedést, a vízkezelést, a digitális infrastruktúrát, valamint a megfizethető és szociális lakhatást, a regionális különbségeket is figyelembe véve. Hajtson végre intézkedéseket – többek között a „Future Jobs” foglalkoztatáspolitikai stratégia keretében – a gazdaság diverzifikálása és az ír vállalkozások – különösen a kis- és középvállalkozások – termelékenységének javítása érdekében, a kutatás és az innováció ösztönzését szolgáló közvetlenebb finanszírozási eszközök alkalmazásával és a vállalkozások előtt álló szabályozási akadályok csökkentésével.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*